

Bijlage Manifest van de gezamenlijke ouderenorganisaties

Het aanhoudende zeer lage renteklimaat, de onzekere economische vooruitzichten, het onlangs nog verzwaarde financieel toetsingskader, de stijgende zorgkosten voor ouderen en het niet evenwichtig delen van de lastenverlichting over alle huishoudens, hebben met name voor ouderen en gepensioneerden een situatie gecreëerd die voor hen niet langer houdbaar is en daarnaast ook een forse economische schade tot gevolg heeft:

1. Indexatieperspectief verdamppt

Sinds 2008 is er nauwelijks nog sprake van indexatie van pensioenen en op basis van het onlangs vernieuwde FTK en de doorgevoerde verzwaarde UFR-rekenmethodiek, is de verwachting dat voor de meeste gepensioneerden er het komend decennium geen enkel uitzicht meer bestaat op indexatie. Hiermee valt een van de belangrijkste doelstellingen in het huidige pensioenstelsel, een in redelijke mate waardevast pensioen, volledig weg.

2. Generatie-onevenwichtig premiebeleid leidt tot vergroting kortingskans pensioenen

De huidige systematiek van premiedemping is, gegeven de aanhoudend lager rente, generatie-onevenwichtig en leidt, volgens berekeningen van het ministerie van SZW, tot en met het jaar 2021 tot een geschat vermogensverlies van ruim 70 miljard euro bij pensioenfondsen. Dit vermogensverlies staat ongeveer gelijk staat aan een verlaging van de dekkingsgraad met zo'n 6%.

Doordat de feitelijke premies voor inkoop van nieuwe pensioenrechten onvoldoende zijn om de toename van de balansverplichtingen van diezelfde pensioenrechten te financieren, wordt de dekkingsgraad verder uitgehold, neemt de indexatiecapaciteit van fondsen verder af en neemt de kans op korting van pensioenrechten substantieel toe.

Wij begrijpen dat in het huidige economische klimaat premieverhogingen niet wenselijk zijn, maar het is onverantwoord beleid en moeilijk uit te leggen aan gepensioneerden, dat er tot en met 2021 zo'n 70 miljard euro aan premiekortingen wordt gegeven, terwijl er tegelijkertijd pensioenen gekort moeten worden.

Ter toelichting: korting is en blijft een 'ultimum remedium'. Artikel 134 van de Pensioenwet bepaalt dat er pas gekort mag worden als alle overige beschikbare sturingsmiddelen zijn ingezet. Het premiebeleid van een pensioenfonds is zo'n sturingsmiddel (Artikel 26 van het Besluit financieel toetsingskader).

3. Vermogensoverheveling van gepensioneerden naar actieven

Het dalende en lagere renteniveau van de laatste jaren heeft ertoe geleid dat het merendeel van de buffers die in 2007 nog bestonden bij een dekkingsgraad van 144%, zijn aangewend om de verplichtingen van actieven op het gewenst niveau te brengen. Door de duurzaamheidsstructuur van de rentetermijnstructuur (RTS) zijn de verplichtingen voor actieven relatief veel meer toegenomen dan voor gepensioneerden.

Door deze impliciete solidariteit hebben ouderen en gepensioneerden de afgelopen jaren een bedrag van zeker meer dan 100 miljard bijgedragen aan de verhoging van de verplichtingen van de actieven. Dit bedrag is ten laste gegaan van hun indexeringscapaciteit en heeft de kans op pensioenkorting vergroot.

4. Gemiddelde performance van pensioenfondsen overtreft de discontorentevoet verplichtingen
Anno 2016 worden de verplichtingen voor gepensioneerden volgens de RTS berekend op een percentage dat tussen de 0% en 1% ligt, terwijl voor de actieven discontering plaatsvindt op een percentage variërend tussen de 1% en 2,7% per jaar. De gemiddelde discontovoet voor de verplichtingen ligt op dit moment rond de 2% per jaar.

Zolang pensioenfondsen gemiddeld een positief rendement behalen dat meer bedraagt dan de gemiddelde discontovoet van hun fonds (zo nodig gecorrigeerd voor de dekkinggraad bij dekkinggraden kleiner dan 100%), is er op korte termijn geen reden om pensioenuitkeringen daadwerkelijk te korten.

Bovendien zouden de pensioenuitkeringen van gepensioneerden bij een rente van tussen de 0% en 1% zelfs volledig veilig gesteld ('gematched') kunnen worden door bijvoorbeeld afdekking van de verplichtingen in staatsleningen, waardoor er zelfs geen buffer meer nodig zou zijn om de verplichtingen van de gepensioneerden in de toekomst na te komen.

5. Op grote schaal kortingen doorvoeren compliceert de transitie naar een nieuw pensioenstelsel
Indien er de komende jaren op grote schaal kortingen plaatsvinden bij pensioenfondsen compliceert dat de transitie naar een nieuw pensioenstelsel. Op het moment van overgang zal er veelal nog sprake zijn van een toekomstige (rest)korting die in het licht van de doelstellingen van het nieuwe pensioenstelsel leidt tot een complexe waarderingproblematiek.
6. Onevenwichtig delen in de lastenverlichting
De lastenverlichting is niet evenwichtig verdeeld omdat die grotendeels toevalt aan de werkenden en niet ook aan de gepensioneerden, terwijl juist ook de koopkracht van de gepensioneerden in de crisis is gedaald.

Gegeven het feit dat zeer vele gepensioneerden (zie boven) al jaren geen indexatie van het aanvullend pensioen hebben gezien en die naar verwachting de komende jaren ook niet zullen krijgen, komen de recente belastingmaatregelen, die specifiek de gepensioneerden raken, onevenredig hard aan bij deze kwetsbare doelgroep.

7. Koopkrachtontwikkeling en zorg
De lasten voor ouderen en gepensioneerden zullen de komende jaren verder stijgen. Met name in de zorg zal de eigen bijdrage in zorgkosten de komende jaren sterk toenemen.